

Spiritus fortis

Talven selkä on taittumassa. Joulukuun vesikelit ja tammikuun pakkaset vaihtuivat helmikuun harmauteen. Hiihtokelejä hohtavilta hangilta oli kuluneella kuulla turha etsiä näiltä maisemilta, lähinnä pohjoisen hiihtokeskuksien liepeiltä sellaisia löysi. Kevään merkkejä on vielä turhaa hakea, ellei sellaisiksi lue nauravia naakkaparvia, tai yksinäistä kirjavan koreaa närheä. Leuto sää tuo kuitenkin muutoksen. Maaliskuu pidentyvine päivineen, räntäpyryineen ja pakkasöineen aloittaa kevään.

Olympialaiset saatiin viimein päätökseen menneenä pyhänä. Kahden viikon katselurupeama alkoi jo puuduttaa paatuneimmankin penkkiurheilijan, sanomattakaan satunnaisen ruuduntöllöttäjän. Kauan, kauan sitten, ammoisina alakouluaikoina olympialaiset olivat merkkitapaus, jonka menestyksestä naisten 5km hiihtokisaa saatiin mennä opettajan asuntoon katselemaan oikein väritelevisiosta. Tuohon aikaan, 1909 väritelevisiot olivat vielä harvinaisuuksia, tuskin oli joka taloudessa mustavalkoista töllötintäkään. Hyvä oli kannustaa omalta vaatimattomalta osaltaan Helena Takalo kultamitalille sinisenä väräjävän värikuvan Välittämänä.

Vain kerran on Suomessamme saatu järjestää Olympian juhlat, ja nekin kesälajien parissa. Ikiaikojen talviurheiluperinteiden mainehikas maamme ei talvikisoja ole saanut koskaan järjestää. Kenties olisi aika tähänkin saada muutos. Se mihin talvikisojen hakeminen on aina törmännyt, ovat alppilajit. Ei löydy laakealta suomenniemeltä syöksyrinteitä, ei kelkkailuratoja. Nämä vuoristolajit voitaisiinkin mahdollisen kisaisännnyden saatuamme ulkoistaa vakka Sveitsiin. Kokonaan toinen juttu, ja se ratkaiseva, on kisojen hinta, kun pelkkä hakuprosessi nielee nykyään enemmän rahaa kuin 1952 kisat konsanaan.

Sarajevon 1984- ja Calgaryn-1988 olympialaiset olivat Suomalaisen olympiaurheilun tähtihetkiä pitkälle tulevaisuuteen. Mitalitilastossa Suomalaiset sijoittuivat kärkisijoille molemmissa kisoissa. Parempia olivat vain jo edesmenneet DDR ja CCCP. Varsinainen romahdus tapahtui jo seuraavissa kisoissa 1992. Kultamitaleita sentään vielä saatiin, mutta mitalisateet olivat muisto vain.

Paljon on muuttunut noiden kultamitaliaikojen jälkeen, eikä vähiten televisiotekniikan saralla. Tähän saakka putkitelevision elektronisuihkun pyyhkimät silmät saivat uutta katseltavaa nykyaikaisen littanan television saavuttua verkkokaupasta. Wow! Ja nämä pelkästään Hd-kuvaa lähettävät ylen kanavat; kaksinkertainen Wow! Ero entiseen on verrattavissa optikolla käyntiin; ”Et kai vain autolla tullut” sanoi sellainen allekirjoittaneelle aikoinaan.

Jos ovat silmälasit lääke likinäköisyyteen, niin oli puhdas alkoholi, pirtuksikin sanottu aine, aikoinaan lääke lähes vaivaan kuin vaivaan. Pirtureseptin kunnanlääkäriltä saadakseen oli käytettävä keinoa jos toistakin, vain mielikuvitus oli rajana. Reseptiä haki aikoinaan 1930-luvun alkupuolella, kieltolain aikaan myös IsoIsoisäni Kalle Kallenpoika Puskala, vaivana toisin oli rouva Puskalan nuha!? Lääkärin tiedusteltua uteliaana selitystä, oli se tuolloin järkeenkäypä, mutta ehkä tähän paikkaan liian roisi. Asiaan liittyy anojan ammatti kivenhakkaajana, kylmät kivet joita joutui päivät pitkät käyttämään istuiminaan sekä illalliset askareet rouvan kanssa. Resepti pirtun ostoon kuitenkin tuli, sisäisesti käytettynä.

RAUNO NIIRANEN
rauno.niiranen@suomi24.fi